

maksimalt 5.000 tegn (ca. 750 ord).
maksimalt 1.500 tegn (ca. 250 ord).
beholder seg retten til å forkorte alle innlegg
beholder vi oss retten til å lagre innlegg i

elektronisk form, samt publisere dem på internettet. Innlegg honoreres ikke. Bidragsyttere oppfordres til å sende innleggene med epost til redaksjonen@fbfi.no
Vi tar også i mot lagringsmedia av alle typer.

Tidligere departementsråd i Fiskeridepartementet, **Jørn Krog**, presiserer at fisken er folkets eiendom.

Fisken som folkets eiendom

Innlegg

EIERSKAP

I kjølvannet av Tveteraasutvalgets innstilling er det nok en gang blitt en diskusjon om eierskap til fisk og fiskekvoter, satt opp mot Havresurslovens bestemmelser om at «Fisken er det norske folks eiendom, i fellesskap». Jeg påstår – ja, slik er det! Fisken er det norske folks eiendom, slik den alltid har vært.

I dag gir allemannsretten hver i sær av oss rett til å fiske, uten å betale eller yte noen form for godtgjøring til fellesskapet. Vi kan hver for oss fiske så mye at vi må ha vesentlig mer enn en stor familie for ikke å kunne være selvforsynte med fisk, hvis vi ønsker det. Men vi kan selvsagt ikke fiske så mye vi vil. Da møter vi begrepet «allmenningens tragedie» på nært hold. For å forhindre at vi gjennom fri deltagelse i fisket skal ødelegge bestandene, er det lenge siden myndighetene i de fleste land innså at det yrkesbaserte fisket må reguleres, slik at man ikke over tid ødelegger fangst- og inntektsgrunnlag for de som skal leve av fiske.

Det betyr at deltagelse og kvantum må reguleres. Etter valgte kriterier. Hos oss startet reguleringene av trålfisket like etter krigen, særlig med begrensinger i fangstområder og gjennom tekniske reguleringer. Kvotesystemer er innført gradvis gjennom en rekke år. Utgangspunktet for reguleringene av de fleste store bestandene var at flåten ble delt i grupper, og gruppene ble tildelt kvoter basert på historiske fangstandeler.

Folket bestemmer!

Men så er jo et av hovedspørsmålene som debatteres hvorvidt de årlige kvotetildelingene innebærer en rettighet på fiskers hånd som står fast. Slik er det jo ikke. Det norske folk, i fellesskap, gjennom Storting eller Regjering, kan når som helst flytte fisk mellom grupper eller fiskere. Det har de da også

Jørn Krog er kjent som tidligere fiskeribyråkrat. I dag er han fylkesmann i Sør-Trøndelag.

” Det norske folk, i fellesskap, gjennom Storting eller Regjering, kan når som helst flytte fisk mellom grupper eller fiskere. Det har de da også i noen grad gjort. Det viser at det norske folk bestemmer!

i noen grad gjort. Det viser at det norske folk bestemmer! Samtidig har så godt som samtlige politikere jeg kjenner vært seg bevisst sitt ansvar for å gi næringsutøvere forutsigbarhet og stabilitet i rammebetingelsene sine. De skal jo forsvare investeringer, kunne drive fornuftig bemanningsplanlegging etc.

Strukturering

Som en videre oppfølging av denne diskusjonen kommer også spørsmålet om strukturering og konsekvenser av det. Særlig er det mange som reagerer på at fiskere som velger å selge seg ut, mottar store summer for en rettighet de har fått gratis av staten. Den delen av kvoteverdien som skriver seg fra rettighetene (her er det flere forhold som spiller inn, f.eks. merverdien av å kunne drive med en båt, få lavere

FELLESSKAPET: Fisken tilhører fellesskapet. ILL.FOTO: TERJE JENSEN

kapitalkostnader over tid etc.) er grunnrenta. Fiskeri er en grunnrentegenererende næring. Slik er det som regel der det er tilgang til en gratis ressurs. Denne grunnrenta kunne staten godt valgt å kassere inn, men det har den ikke gjort.

Spørsmålet har vært drøftet ved flere anledninger, og det politiske svaret har alltid vært; grunnrenta fra fisket skal ikke inn i den store statlige omfordelingskverna, den skal være igjen på kysten. Erkjennelsen et slikt syn

er millionærer og har råd til kvote.

Det blir trongsynt å hevde at einaste vegen ut av «status quo» berre er det frisleppet som Tveteraasutvalet tilrår. Debatten burde handle om mykje anna. Det bør handle om er å produsere mat på ein måte som skånar fiskebestandane mest mogleg, med minst utslepp av farlege klimagas-sar, til gagns for framtidige generasjonar. Det bør handle om at folk som tradisjonelt har hausta av og levd ved dei rike havressursane våre, skal kunne fortsette å gjere det.

og dagens politikk, står på kant med mange av dei vedtatte politiske målsetningane for fiskeripolitikken. Me bør ikkje fullbyrde hykleriet med å gøyme oss bak ordet «lønsemd». Me bør heller få ein debatt om korleis fisken kan sikre arbeid langs heile kysten, samt kvalitetsmat som det er etterspurnad etter.

Gaute Eiterjord, nestleiar i Natur og Ungdom